

Związek Gmin i Powiatów
Subregionu Centralnego
Województwa Śląskiego

ZSC.110.4.2021

Gliwice, 23 marca 2021 r.

ul. Wincentego Pola 16, 44-100 Gliwice
pokój nr 119, I piętro

tel. +48 32 461 22 50

fax: +48 32 461 22 51

biuro@subregioncentralny.pl

www.subregioncentralny.pl

NIP 631 26 51 874

REGON 243435244

Związek Gmin i Powiatów Subregionu
Centralnego Województwa Śląskiego

Stowarzyszenie wpisane do rejestru

Sądu Rejonowego w Gliwicach

pod numerem KRS 0000485018

**Stanowisko Zarządu Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego
Województwa Śląskiego w sprawie konsultacji społecznych i założeń Krajowego
Planu Odbudowy**

1. Kluczowym elementem wdrażania funduszy europejskich jest zasada partnerstwa, której podstawę stanowi podejście oparte na wielopoziomym systemie rządzenia oraz zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego oraz partnerów społecznych (*Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych*). Wyrażona jest ona w projekcie *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego +, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego*, w artykule 6 wskazującym, że każde państwo członkowskie organizuje partnerstwo z właściwymi organami regionalnymi i lokalnymi. Partnerstwo takie obejmuje co najmniej następujących partnerów:
  - a) władze miejskie i inne organy publiczne;
  - b) partnerów gospodarczych i społecznych;
  - c) właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji.Zgodnie z podejściem opartym na wielopoziomym systemie rządzenia, państwa członkowskie angażują partnerów między innymi w przygotowywanie i wdrażanie programów (art. 6 ust. 2 ww. projektu *Rozporządzenia*). Trwający proces konsultacji społecznych jak i założenia Krajowego Planu Odbudowy nie stawiają samorządu terytorialnego jako partnera do rozmów nad kształtem programu, ale traktują jako beneficjenta. Na poziomie samorządu terytorialnego identyfikowane są problemy i wyzwania rozwojowe, a także skutki społeczne i gospodarcze wystąpienia pandemii COVID-19.
2. Członkowie Związku Subregionu Centralnego zidentyfikowali potrzeby w zakresie wsparcia sektora turystycznego i okołoturystycznego, a więc branż, które najbardziej ucierpiały w wyniku pandemii COVID-19. Przygotowali

Związek Gmin i Powiatów
Subregionu Centralnego
Województwa Śląskiego

ul. Wincentego Pola 16, 44-100 Gliwice
pokój nr 119, I piętro

tel. +48 32 461 22 50

fax: +48 32 461 22 51

biuro@subregioncentralny.pl

www.subregioncentralny.pl

NIP 631 26 51 874

REGON 243435244

Związek Gmin i Powiatów Subregionu
Centralnego Województwa Śląskiego
Stowarzyszenie wpisane do rejestru
Sądu Rejonowego w Gliwicach
pod numerem KRS 0000485018

wspólnie propozycje projektów możliwych do realizacji w ramach Krajowego Planu Odbudowy. Zostały one opracowane z uwzględnieniem potrzeb terytorialnych oraz zgodnie z praktyką stosowaną w programowaniu środków polityki spójności. Nie znalazły one jednak odniesienia w projekcie KPO, który odnosi się jedynie do regionów zależnych od turystyki o niezdywersyfikowanym profilu gospodarczym. Mając na względzie zróżnicowanie gospodarcze i profil gmin Subregionu Centralnego, postawienie takiego warunku wyklucza jednostki samorządu terytorialnego będące Członkami Związku Subregionu Centralnego z możliwości ubiegania się o wsparcie dla projektów z zakresu wzmocnienia turystyki biznesowej czy przemysłowej.

3. Mając na uwadze korelację Krajowego Planu Odbudowy ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, należałoby ująć w projekcie KPO przedsięwzięcia komplementarne z Programem dla Śląska. Śląsk w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest bowiem wskazany jako Obszar Strategicznej Interwencji. Bardzo duże zanieczyszczenie środowiska (40% udziału emisji w skali kraju), wysokie stężenie substancji szkodliwych dla zdrowia, duża liczba zakładów szczególnie uciążliwych i terenów zdegradowanych, a także najwyższe w kraju zagrożenie przestępczością sprawiają, iż region ten staje się coraz mniej atrakcyjnym miejscem do zamieszkania. KSRR 2030 z kolei wskazuje, że wsparcie dla regionu z poziomu krajowego koncentrować się będzie w dużej mierze na kompleksowej poprawie jakości powietrza oraz rewitalizacji terenów przemysłowych. Województwo śląskie potrzebuje wsparcia zarówno w zakresie ograniczenia niskiej emisji związanej z emisjami zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-komunalnego, m.in. poprzez kompleksową termomodernizację oraz wymianę źródła ciepła w domach jednorodzinnych, bardziej zrównoważoną i niskoemisyjną politykę transportową. Działania te nie znajdują odzwierciedlenia w prezentowanym projekcie Krajowego Planu Odbudowy.
4. Wątpliwości budzi proponowany centralny sposób dystrybucji środków w ramach Krajowego Planu Odbudowy. Doświadczenia realizacji polityki spójności w latach 2007-2013 oraz 2014-2020 wskazują, że bardziej efektywne jest wydatkowanie funduszy na poziomie regionalnym. Przede wszystkim pozwala to na realizację projektów wynikających ze zdiagnozowanych i zidentyfikowanych rzeczywistych potrzeb regionu, a także przyspiesza proces wydatkowania, rozliczania i certyfikowania tych środków. Dodatkowo istniejące już w systemie instytucje, posiadają wysoko wyspecjalizowaną

Związek Gmin i Powiatów
Subregionu Centralnego
Województwa Śląskiego

ul. Wincentego Pola 16, 44-100 Gliwice
pokój nr 119, I piętro

tel. +48 32 461 22 50

fax: +48 32 461 22 51

biuro@subregioncentralny.pl

www.subregioncentralny.pl

NIP 631 26 51 874

REGON 243435244

Związek Gmin i Powiatów Subregionu
Centralnego Województwa Śląskiego
Stowarzyszenie wpisane do rejestru
Sądu Rejonowego w Gliwicach
pod numerem KRS 0000485018

i ugruntowaną strukturę organizacyjną oraz niezwykle cenne doświadczenia we wdrażaniu środków europejskich. Mając na względzie okres kwalifikowalności wydatków w ramach KPO (2026 r.), oraz jednocześnie wdrażanie środków polityki spójności, istnieje ryzyko opóźnienia w ich wydatkowaniu w przypadku ich wyłącznie centralnego wdrażania.

5. Proponowany centralny sposób dystrybucji środków Krajowego Planu Odbudowy może doprowadzić do osłabienia samorządu terytorialnego i jest on sprzeczny z horyzontalnym celem KPO jakim jest wzmacnianie spójności społecznej i terytorialnej kraju oraz z zasadą partnerstwa opisaną w pkt. 1. Wzmocnienie spójności terytorialnej nie nastąpi także przez udzielanie wsparcia tylko najslabszym regionom czy miastom tracącym funkcje społeczno-gospodarcze z pominięciem miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych, które są lokomotywami dla lokalnych ośrodków rozwoju.
6. Związek Subregionu Centralnego zwraca również uwagę na dużą niepewność samorządów co do wzrostu gospodarczego i wpływów podatkowych do budżetów gminnych i powiatowych. Celem stawianym przez KPO powinno być nie tylko wydatkowanie środków, ale przede wszystkim budowa odpornych na mogące wystąpić w przyszłości wstrząsy, bardziej zielonych lokalnych gospodarek. Jest to możliwe do zrealizowania jedynie na szczeblu lokalnym, ponadlokalnym i regionalnym poprzez: identyfikację lokalnych problemów i wyzwań oraz wzmacnianie lokalnych przewag.
7. Ponadto w projekcie Krajowego Planu Odbudowy przedstawiono planowane wydatki w odniesieniu do przewidzianej dla Polski sumy dotacji w wysokości 23,9 mld euro. Pominięto natomiast część pożyczkową w wysokości 34 mld euro. Środki pożyczkowe mogą stanowić istotne wsparcie, w sytuacji gdy część dotacyjna okaże się być niewystarczająca na realizację wszystkich potrzebnych inwestycji samorządowych. Poza tym środki te są istotne również dla przedsiębiorców, zwłaszcza z branż szczególnie dotkniętych pandemią.

Wobec powyższego Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego postuluje o:

- aktywne włączenie samorządów terytorialnych w proces programowania i wdrażania Krajowego Planu Odbudowy, zgodnie z zasadą partnerstwa;
- ujęcie w Krajowym Planie Odbudowy działań komplementarnych z Programem dla Śląska, określonym w Strategii na Rzecz

Związek Gmin i Powiatów
Subregionu Centralnego
Województwa Śląskiego

ul. Wincentego Pola 16, 44-100 Gliwice
pokój nr 119, I piętro

tel. +48 32 461 22 50

fax: +48 32 461 22 51

biuro@subregioncentralny.pl

www.subregioncentralny.pl

NIP 631 26 51 874

REGON 243435244

Związek Gmin i Powiatów Subregionu
Centralnego Województwa Śląskiego
Stowarzyszenie wpisane do rejestru
Sądu Rejonowego w Gliwicach
pod numerem KRS 0000485018

Odpowiedzialnego Rozwoju oraz w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jako Obszar Strategicznej Interwencji;

- uwzględnianie doświadczeń samorządów, w tym samorządu województwa, w dystrybucji funduszy europejskich na poziomie regionalnym;
- zmniejszenie stopnia centralizacji zarządzania Krajowym Planem Odbudowy i uwzględnienie regionalnego potencjału i istniejących struktur do wdrażania KPO, celem usprawnienia procesu wydatkowania i rozliczania środków. Proponowana proporcja wydatkowania środków KPO to co najmniej 50% na poziomie regionalnym;
- określenie zasad wydatkowania środków w sposób jawny, przejrzysty oraz zapewniający równy dostęp.

Z poważaniem

Przewodniczący Zarządu Związku

Marusz Śpiewok

Karolina Jaszczyk

Dyrektor Biura Związku

